
Науково-методичний супровід інноваційної діяльності загальноосвітнього навчального закладу

В. В. Вітюк, проректор з наукової роботи
Волинського ІППО,
кандидат педагогічних наук, доцент

Нове тисячоліття вимагає людей,
готових сприйняти виклики,
відповісти на зміни
та відповідальних за свій
розвиток.

Алгоритм впровадження освітніх інновацій

- Актуальність нововведення
- Відповідність нової ідеї загальній ідеї розвитку навчального закладу
- Результативність нововведення
- Творча новизна
- Методична розробленість ідеї
- Готовність суб'єктів інноваційного процесу до освоєння нововведення
- Ресурсне забезпечення

Вимоги до процесу управління інноваційною діяльністю вчителя

- Шукати нове на основі протиріч минулого і вимог сучасного.
- Інноваційна діяльність учителя – безперервне удосконалення своєї праці.
- Висока вимогливість учителя до самого себе є запорукою мобілізації внутрішніх сил і можливостей для пошуку нових засобів і прийомів праці.
- Поєднувати свободу творчості з дисципліною, незалежність з підлеглистю.
- Інноваційна діяльність – це єдність праці і таланту людини.
- Педагогічна інновація – результат і прояв індивідуальних особливостей особистості.
- Від керівника колективу вимагається особливий такт і культура, мистецтво спілкування, при основній умові – самовідданому ставленні до справи.
- Постійний пошук нових форм і методів навчання і виховання, на який орієнтують вчителя основні напрями модернізації освіти.
- Право вчителя вносити обґрунтовані поправки і зміни в навчальні програми, застосовувати ефективні і оригінальні методи і прийоми навчання.

Знання і вміння, необхідні педагогу для впровадження освітніх інновацій

- володіння інформацією;
- знання індивідуальних особливостей учнів;
- вміння ефективно доносити інформацію;
- розвинуті навички ефективного спілкування;
- творчі здібності;
- вміння експериментувати з новими ідеями;
- вміння захопити аудиторію;
- вміння переконувати;
- брати на себе відповідальність;
- вміння працювати в групах та співпрацювати з іншими;
- втілення педагогічного задуму в практику, вибір кращого варіанту з можливих.

Умови ефективного впровадження педагогом освітніх інновацій

- Мотивація до впровадження сучасних освітніх технологій.
- Комфортне, сприятливе середовище.
- Врахування потреб та інтересів учнів.
- Використання різноманітних стилів і способів навчання.
- Врахування індивідуальних особливостей школярів.
- Використання різних методів, прийомів, щоб зацікавити учнів.
- Розроблення завдань з високою ймовірністю досягнення успіху.
- Використання набутих знань на практиці.

Освітні інновації

+

- Потреба регіону, конкретного навчального закладу в модернізації освітньої системи.
- Обґрунтування необхідності розроблення нововведення.
- Удосконалення форм, методів і технологій навчання та виховання.
- Удосконалення змісту, структури, форм і методів управління закладом освіти.
- Покращення мотивації учнів до навчального процесу.
- Підвищення рівня професійної майстерності педагогів.
- Покращення результатів освітньої діяльності.

-

- Прагнення без будь-якого попереднього відбору запровадити те чи інше нововведення.
- Пошук нововведення шляхом проб і помилок.
- Непідготовленість педагогів до інноваційної діяльності.
- Прагнення запровадити саме те, що освоїли колеги з сусідніх шкіл.
- Необґрунтованість критеріїв оцінювання кінцевого результату
- Гонитва за "модою" на нововведення, інноваційну діяльність.
- Готовність виконати будь-яку вказівку зверху без аналізу ситуації в навчальному закладі.

Результати впровадження освітніх інновацій

- Оновлення змісту освіти.
- Докорінне переосмислення технологій навчання і виховання.
- Створення умов для реалізації особистості.
- Оновлення складових педагогічного процесу: мети, змісту, методів і засобів діяльності.
- Вміння вибудовувати концептуальні засади педагогічних нововведень, які включають діагностику, прогнозування, корекцію і рефлексію інноваційних дій.
- Створення нової системи управління навчальним закладом.
- Зміна організаційної структури навчального закладу (реорганізація системи методичної роботи).
- Підвищення рівня кваліфікації педагогів.
- Створення атмосфери творчості та емоційного комфорту.

Очікувані результати дослідно-експериментальної роботи:

- розробка інноваційних моделей: сучасних навчальних закладів; управлінської діяльності; адаптивного управління; випускника експериментального загальноосвітнього навчального закладу; професійної компетентності педагога-дослідника;
- підготовка програм семінарів і спецкурсів для педагогів та керівників навчальних закладів з питань проектування розвитку сучасної школи;
- укладення методичних рекомендацій щодо здійснення дослідно-експериментальної роботи.

Експериментальним загальноосвітнім навчальним закладом є загальноосвітній навчальний заклад, у якому здійснюється дослідно-експериментальна робота з перевірки результативності та можливості застосування педагогічних та управлінських інновацій.

Організація дослідно-експериментальної роботи в закладі освіти:

- Визначення проблеми
- Гіпотеза, об'єкт, предмет дослідження
- Мета експериментального дослідження
- Вивчення стану проблеми в науці і практиці
- Науково-методичне забезпечення
- Умови проведення дослідження
- Етапи дослідження
- Опрацювання даних
- Оформлення результатів експерименту
- Впровадження результатів у практику.

Завдання дослідно-експериментальної роботи:

- Робота творчих груп
- Формування позитивного ставлення учасників навчально-виховного процесу до дослідно-експериментальної роботи
- Науково-теоретична підготовка педагогічного колективу до проведення експерименту
- Проведення діагностики.

Етапи входження в проблему:

- Первинне входження вчителя до експериментальної роботи.
- Оволодіння загальною структурою дослідно-експериментальної роботи.
- Усвідомлення своєї діяльності, її мотивів, завдань, способів і засобів.
- Виникнення потреби і можливостей удосконалення дослідно-експериментальної роботи, що проявляється у прагненні до самоосвіти.

Важливість дослідно-експериментальної діяльності обумовлена кількома аспектами:

- можливість встановлення рівноправних партнерських стосунків між учителями та учнями;
- організація в процесі навчання продуктивної співпраці тих, хто навчається;
- орієнтація навчання на результат і набуття учнями найважливіших компетентностей;
- можливість практичної реалізації технологічного, суб'єкт-суб'єктного й особистісно зорієнтованого підходів до організації педагогічного процесу.

Професійний розвиток педагога:

- володіння науково-методологічними основами
- зі свого предмета;
- готовність до підготовки методичного забезпечення навчального процесу;
- володіння найновішою інформацією із психолого-педагогічних наук;
- високоосвіченість, інтелігентність, толерантність;
- володіння прийомами виховної дії на школяра;
- постійне підвищення своєї кваліфікації;
- систематична самоосвіта;
- навчання впродовж життя.

Методи професійного розвитку та саморозвитку вчителя:

- Семінари-тренінги;
- навчально-тренувальна група;
- активне соціальне навчання;
- активне соціально-психологічне навчання;
- соціально-психологічний тренінг;
- психокорекційний тренінг;
- психотерапевтичний тренінг;
- ділові ігри;
- рольові ігри;
- організаційно-управлінські ігри;
- дискусійні методи групового прийняття рішень;
- методи індивідуального консультування;
- науково-практичні семінари.

Вчитель на шляху до професіоналізації:

- уміє слухати;
- готовий спробувати себе в чомусь новому;
- уміє демонструвати впевненість у своїх силах;
- уміє не засуджувати
- прагне допомогти іншим навчитися чомусь корисному, передати свої знання іншим;
- з повагою відноситься до інших;
- бажає працювати;
- реально оцінює свої можливості.

Шляхи професійного зростання педагогів:

Участь педагога у роботі:

- педагогічної ради;
- постійно діючого семінару;
- школі молодого педагога;
- творчої групи;
- проведенні анкетування;
- засідань батьківського всеобучу;
- написання різноманітних публікацій.

Цілеспрямована робота щодо професійного розвитку вчителів забезпечує такі позитивні зміни:

- підвищуються загальнопедагогічні та спеціальні знання і вміння вчителя, відбувається їх актуалізація;
- відбуваються зрушення в особистісному компоненті – мотивації професійної освіти та самоосвіти;
- виникає адекватна самооцінка вчителем своєї професійної компетентності та особистісних якостей;
- розкриваються творчі можливості вчителів, що відображається у їхній практичній діяльності;
- розширюється загальна культура вчителів.

Декілька думок про час:

- Час не можна нагромаджувати
- час не можна обміняти
- час не можна купити
- час не можна продати
- час можна лише використовувати

Кожен є носієм змін (зміни є надто важливими, щоб покладатися на експертів, особисті думки і майстерність – ось найкращий засіб досягнення успіху.

Восьмий урок Фуллана

Ідея – це нова комбінація старих елементів.

Немає нових елементів, існують тільки нові комбінації.

Гордон Драйден